

Kihniön kunta
Kihniöntie 46
39820 Kihniö

Viite: Lausuntopyyntö 4.9.2024

Lausunto kaavan OAS, Närhinkankaan tuulivoimapuisto, Kihniö

Kihniön kunta on pyytänyt Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) lausuntoa Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Pirkanmaan ELY-keskus on tutustunut saatavilla oleviin materiaaleihin ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Tuulivoimaosayleiskaavalla mahdollistettaisiin neljän 300 metriä korkean, teholtaan 9 MW:n tuulivoimalan rakentuminen. Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan suunnittelualue sijoittuu Kihniön kunnan alueelle noin 10 kilometrin etäisyydelle Kihniön keskustasta Virtain kaupungin ja Ylöjärven kaupungin rajojen läheisyyteen. Suunnittelualue on metsä- ja suoaluetta. Hankealue koostuu kahdesta erillisestä kaavoitettavasta alueesta, joiden välistä kulkee liikennekäytöstä poistettu rautatie.

Kaavoitus ja maankäyttö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040 (hyv.27.3.2017). Kaavakartan otteeseen ei ole kuvattu aluetta, johon Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaava sijoittuu, eikä tätä ole kuvattu myöskään sanallisesti. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että suunnittelualueen sijoittuminen lainvoimaiseen maakuntakaavaan nähden tulee esittää selkeästi. Pirkanmaalle ollaan laatimassa vaihemaakuntakaavaa, Elonkirjo ja energia, jossa selvitetään tarkemmin mm. tuulivoimarakentamisen sijoittumista Pirkanmaalle. Pirkanmaan tuulivoimarakentamista ohjaa lainvoimainen Pirkanmaan maakuntakaava 2040, mutta myös vaihemaakuntakaavatyö tulee ottaa huomioon Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaavatyön edetessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole esitetty suunniteltavan osayleiskaavan suhdetta muuhun kaavoitukseen ja tämä tulee ilmetä jatkosuunnittelun yhteydessä. Tuulivoimaosayleiskaavalla ei voida estää muun kaavoituksen toteutumista.

09.10.2024

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan suunnittelualue tulee tarkentumaan suunnittelun edetessä. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että suunnittelualueen rajausta sekä voimaloiden sijoittamista kaava-alueelle tulee tarkastella ja esittää perustelut sille, miksi kaava-alue on sijoitettu kahteen eri osaan. Voimaloiden välille tulee rakentaa infrastruktuuria, jolloin muuttunutta maankäyttöä jouduttaneen osoittamaan myös alueelle, joka nyt esitetyn suunnitelman mukaisesti jää kahden tuulivoimatuotantoon kaavoitetun alueen väliin. Ko. alueella kulkee liikennekäytöstä poistettu rautatie, jolle on Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitettu merkintä, jonka mukaan rata-alueella tulee säilyttää mahdollisuus radan rakentamiseen ja uudelleenkäyttöön. Tämä, kuten muut maakuntakaavan määräykset, tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan tuulivoimaosayleiskaavaa laadittavan MRL 44 §:n sekä 77 §:n mukaisesti. Tuulivoimaosayleiskaava laaditaan MRL 77 §:n mukaisesti, jolloin oikeusvaikutteista yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakennusluvan perusteena tuulivoimarakentamisessa. Sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muutoin säädetään, on MRL 77 b §:ssä säädetty erityisistä tuulivoimarakentamista ohjaavista sisältövaatimuksista. Tuulivoimaosayleiskaavan tulee myös perustua riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointiin (MRL 9 §, MRA 1 §).

Tuulivoimarakentaminen teollisessa mittakaavassa on ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) alaista toimintaa. Närhinkankaan tuulivoimahanke jää YVA-lain liite 1:ssä esitettyjen raja-arvojen alle tuotanto- ja tuulivoimalamäärältään, eikä hankkeeseen sovelleta YVA-menettelyä. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että YVA-menettelyä koskevat kohdat osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tulee korjata.

Melu ja Välke

Osallistumis- ja arviointiselostuksessa on esitetty melun ja välkkeen vaikutuksia ympäristöön. Melumallinnuksen mukaisesti yhdellekään tuulivoimaloiden läheisyydessä olevalle rakennukselle ei kohdistu raja-arvot ylittävää melukuormaa. Melumallinnus on tehty voimalatyypillä SG6-170, jonka nimellisteho on 6MW. Mallinnuksessa on käytetty napakorkeutta 180 metriä ja roottorihalkaisijana 200 metriä, jolloin mallinnuksessa käytetyn voimalamallin kokonaiskorkeus on 280 metriä. Mallinnus ei vastaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyä alustavaa suunnitelmaa, jolla tuulivoimaosayleiskaavaa pyritään edistämään. Jatkosuunnittelussa tulee osoittaa mallinnuksen epävarmuus ja osayleiskaavasta tulee ilmetä, että valitun voimalatyyppin osalta tulee

09.10.2024

viimeistään rakennuslupavaiheessa varmistaa kaavan mukaisuus ja melumallinnusten ajantasaisuus.

Välkkeen osalta mallinnus on tehty samalla voimalamallilla ja korkeuksilla kuin melumallinnus, jolloin myös välkemallinnuksen osalta mallinnus ei vastaa OAS:ssa esitettyä suunniteltua tuulivoimarakentamista. Välkkeen osalta havaittiin yleisesti hyväksyttävänä pidettyjä raja-arvoja korkeampia välkearvoja useammalla mittauspisteellä. Välkkeen osalta tulee esittää keinoja, joilla vaikutuksia voidaan lieventää ja nämä tulee esittää jatkosuunnittelun yhteydessä.

Luonto

Hankealueelta on tehty YVA-tarveharkinnan yhteydessä linnusto-, kasvillisuus-, liito-orava- ja viitasammakkoselvitykset. Selvityksissä hankkeen vaikutusalueelta ei havaittu erityistä lajistoa tai muita huomionarvoisia luontokohteita kuten luonnonsuojelulain, metsälain tai vesilain suojelemia luontotyyppejä. Pirkanmaan ELY-keskus huomauttaa, että myös sähkönsiirtoreitiltä tulee tehdä hankkeen jatkossa asianmukaiset luontoselvitykset maastossa.

Suunniteltu tuulivoimahanke sijoittuu maakotkareviirille. Hankkeen linnustoselvityksien yhteydessä on havainnoitu petolintuja, ja erityisesti kiinnitetty huomiota maakotkan ja kalasääsken esiintymiseen. Pirkanmaan ELY-keskus huomioi, että vaikka itse hankealueelta ei tehty havaintoja maakotkasta, ei ole poissuljettua ettei hankkeesta voisi aiheutua lajiin kohdistuvia vaikutuksia. Lajin pesinnässä on tyypillisesti välivuosisia, jolloin se ei välttämättä pesi tiedossa olevalla reviirillä esimerkiksi sääolosuhteiden tai ravintotilanteen vuoksi. Metsähallitus on lajin suojelusta vastaavana tahona julkaissut vuonna 2022 oppaan maakotkareviirille sijoittuvien tulivoimahankkeiden vaikutusten arvioimiseksi (Hyvät käytännöt maakotkalle aiheutuvien vaikutusten arviointiin, Metsähallitus, 2022). Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee arvioida lajiin kohdistuvat vaikutukset Metsähallituksen ohjeistuksen mukaisesti. Selvityksien tulee sisältää elinympäristömallin avulla toteutettu törmäysmallinnus ja populaatiovaikutusten arviointi. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon lähialueen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset. ELY-keskus huomioi, että Myyränkankaan tuulivoimahankkeen yhteydessä on jo tehty ja tehdään maakotkaselvityksiä, joten toimijat voivat yhteistyössä arvioida lajiin kohdistuvia vaikutuksia.

Hankealueen koillispuolella sijaitsee Närhineva-Koroluoman Natura-alue (SAC, FI0355007). Hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä tulee selvittää Natura-arvioinnin tarpeellisuus Närhineva-Koroluoman alueelta. Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittäminen tulee tehdä Luontoselvitykset ja

09.10.2024

luontovaikutuksien arviointi - oppaan mukaisesti (SYKE, 2021). Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota mahdollisiin vesitasapainon muutoksiin ja sen vaikutukseen Natura-alueen suoluonnolle. Närhineva-Koroluoman alue on erittäin edustava aapasoiden ja niitä ympäröivien metsien kokonaisuus, ja ympäröivän maankäytön (mm. teiden ja sähkönsiirtolinjojen rakentaminen, ojitukset) aiheuttama vesitalouden muutos voi johtaa suon luonnontilan heikkenemiseen. Mikäli merkittävien vaikutusten mahdollisuutta ei voida sulkea pois, on hankkeen yhteydessä tehtävä luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi.

Liikenne

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kirjattu ” Rakennustarvikkeiden ja osien kuljetusreitit sekä vähimmäisvaatimukset rakentamiseen selvitetään viimeistään rakennuslupahakemuksessa – kaavaselistukseen tulee ohje lupavaihetta varten.” Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että tuulivoimaloiden kuljetusreitti satamasta hankealueelle tulee selvittää riittävällä tarkkuudella osayleiskaavan yhteydessä, jotta tulee varmuus kuljetusreitin riittävydestä ja kestävydestä raskaiden ja kookkaiden tuulivoimalaosien ja myös muiden kuljetusten järjestämismahdollisuudelle.

Tuulivoimaloiden osat (tornit, konehuoneet, lavat) kuljetetaan maanteillä ja kaduilla ja toisinaan myös yksityisteillä erikoiskuljetuksina, mikä edellyttää nk. erikoiskuljetuslupaa, joiden käsittely on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen. Erikoiskuljetusten lisäksi tuulivoimapuiston rakentaminen ja käyttö synnyttää tieverkolle lisäliikennettä mm. nk. perinteistä raskasta liikennettä (esim. betoni-, maa-aines- ja muita kuljetuksia). Tuulivoimapuiston suunnittelun; osayleiskaavaprosessin; yhteydessä tulee tehdä selvityksiä tuulivoimaloiden osien rakentamisaikaisista kuljetusreiteistä satamasta hankealueelle sekä myös tuulivoimapuiston käytön ajan huoltoreiteistä. Selvityksessä tulee erityisesti huomioida raskaan liikenteen lisääntymisen vaikutus liikenneverkolla ja sen mukanaan tuomat vaikutukset teiden ympäröivälle asutukselle ja muulle alueidenkäytölle. Kaavoitukseen liittyen ja / tai YVA-prosessissa on selvitettävä koko kuljetusreitiltä satamasta hankealueelle maanteiden sekä myös katujen ja yksityisteiden riittävyys (mm. leveys) sekä tierakenteiden mukaan lukien rumpujen ja siltojen kantokyky erikoiskuljetuksille ja muulle raskaalle liikenteelle. On myös selvitettävä tuulivoimapuiston rakentamisen edellyttämien sekä myös käytön aikaisten maanteillä olevien liittymien leventämis- ja kehittämistarpeet sekä myös uusien liittymien tarpeet. Tuulivoimahankkeiden liikenteellisten vaikutusten selvittämistarpeita sekä hankkeisiin liittyvän nk. saavutettavuusselvityksen sisältöä on kuvattu selvityksessä [Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta](#), ELY Raportteja 10/2023.

09.10.2024

Mikäli tuulivoimapuiston rakentamisen tai käytön aikainen liikenne edellyttää maanteiden ja siltojen parantamistarpeita sekä liittymien rakentamista ja parantamista, kuuluu niiden suunnittelu ja toteuttaminen tuulivoima-alueen toimijalle. Myös mahdollisten maanteille em. kuljetuksista aiheutuvien vaurioiden korjaaminen sekä liittymien tilapäisten laajennusten ja muiden tilapäisten tiejärjestelyjen purkaminen on tuulivoima-alueen toimijan vastuulla. Uusien liittymien rakentaminen ja parantaminen maanteilla sekä muut maanteille tehtävät parantamis- ja purkamistoimenpiteet edellyttävät ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualueen lupaa. Joissain tapauksissa maanteille tehtävät toimenpiteet edellyttävät liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (LjMTL) mukaisen tiesuunnitelman laadintaa, mikä edellyttää tuulivoimatoimijan ja alueen ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualueen välistä suunnittelulupaa. Tuulivoima-alueen kuljetusreittien ja alueen kulkuyhteyksien selvittämisessä on syytä kuulla Pirkanmaan ELY-keskuksen L-vastuualuetta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Pirkanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue katsoo, että Närhinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tulee lisätä kaavoitukseen liittyvinä selvityksinä saavutettavuusselvityksen laadinta sekä liikenteellisten vaikutusten arviointi. Liikenteellisten vaikutusten arviointi on tärkeää, mikä voidaan tehdä vasta kuljetusreittien ja huoltoyhteyksien riittävien selvitysten perusteella.

OAS:ssa on tuotu esiin etäisyysvaatimukset maanteihin sekä johtojen lupatarpeet.

Vaikutusten arviointi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu jo tehtyjä ja suunnitteilla olevia selvityksiä, joiden mukaan laaditaan kaavan vaikutusten arviointia. Tämän lausunnon aikaisemmissa osioissa on esitetty täydennystarpeita tehtyihin selvityksiin. Osallistumis- ja arviointiselostuksessa ei ole myöskään esitetty ilmastovaikutusten arvioinnista kuvausta lainkaan. Ilmastovaikutuksia syntyy kaikesta maanmuokkauksesta ja rakentamisesta koko tuulivoima-alueen elinkaaren aikana. Turvemaille rakennettaessa ilmastovaikutukset ovat erityisen tärkeät huomioida. Ilmastovaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida myös ilmastomuutoksen aiheuttamat sään ääri-ilmiöiden lisääntymiset ja niihin varautuminen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole esitetty suunnitelmaa maisemavaikutusten arvioinnista. OAS:ssa on todettu, ettei valtakunnallisesti tärkeitä maisema-alueita tai rakennetun

09.10.2024

kulttuuriympäristön alueita sijoitu hankealueen läheisyyteen. Tuulivoimarakentaminen muuttaa alueen yleiskuvaa ja maisemaa, ja vaikka alueella ei sijaitse maiseman arvoalueita tulee alueelta laatia maisemavaikutusten arviointi, jonka perusteella maisemavaikutuksia voidaan arvioida.

Muuta

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole esitetty sähkönsiirtoreitin vaihtoehtoja hankealueen sisällä eikä sieltä ulos, vaan on todettu, että sähkönsiirto selvitetään kaavoituksen yhteydessä huomioiden mm. Myyränkankaan tuulivoimahankkeen sähkönsiirto ja Fingrid Oyj:n suunnitelmat alueella. Pirkanmaan ELY-keskus muistuttaa, että MRL 77 b §:n mukaisesti yleiskaavaa laadittaessa on huolehdittava siitä, että tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää. Pirkanmaan ELY-keskus huomauttaa, että hankkeen osalta tulee järjestää viranomaisneuvottelut MRL 66 §:n mukaisesti.

Osallistumis- ja arviointiselostus on osin epäselvä ja sisältää jonkin verran asiavirheitä, jotka tulee korjata. Karttojen esitystapaan, selkeyteen ja oikeellisuuteen tulee kiinnittää huomioita jatkosuunnittelussa.

Pirkanmaan ELY-keskus varaa mahdollisuuden lausua hankkeesta kaavoituksen edetessä sekä esittää tarpeen viranomaisneuvottelulle.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asiakirja on valmisteltu ELY-keskuksen Y-vastuualueella. Asian valmisteluun on osallistunut L-vastuualueen alueidenkäytön liikennevastaava Minna Huttunen. Asian on esitellyt ylitarkastaja Niina Kangas ja ratkaissut ylitarkastaja Esa Hoffrén.

Jakelu

Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan maakuntamuseo

Tämä asiakirja PIRELY/9258/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/9258/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Hoffren Esa 11.10.2024 12:17

Esittelijä Kangas Niina 11.10.2024 11:33